

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Milana Karabína a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci proti odsúdenému **P. W.** vo veci návrhu na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody vedenej na Krajskom súde v Trnave pod sp. zn. 6 Tos 80/2015 na neverejnom zasadnutí 24. júna 2015 v Bratislave o návrhu na odňatie a prikázanie veci v zmysle § 23 Tr. por. rozhodol

t a k t o :

Trestná vec odsúdeného P. W. vedená pod sp. zn. 6 Tos 80/2015 sa Krajskému súdu v Trnave **n e o d n í m a**.

O d ô v o d n e n i e

Odsúdený P. W. podal 14. januára 2015 podľa § 415 Tr. por. na Okresný súd Trnava návrh na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody uloženého trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava V z 26. marca 2012, sp. zn. 5 T 25/2012.

Okresný súd Trnava uznesením z 15. apríla 2015, sp. zn. 4 PP 8/2015, podľa § 66 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. návrh odsúdeného P. W. zamietol.

Proti tomuto uzneseniu v zákonom stanovenej lehote podal odsúdený P. W. prostredníctvom svojho obhajcu sťažnosť.

Vec bola predložená na rozhodnutie Krajskému súdu v Trnave 25. mája 2015, pričom elektronickou podateľňou bola pridelená do senátu 6To.

Predseda senátu 6To JUDr. Pavol Sládok podľa § 32 ods. 1 Tr. por. vzniesol námietku zaujatosti a požiadal o vylúčenie z vykonávania úkonov trestného konania, keďže v osobe odsúdeného ide o syna jeho bývalej kolegyne, sudkyne Krajského súdu v Trnave JUDr. Dariny Wolffovej, ktorá je toho času už na dôchodku.

Pre rovnaký dôvod vzniesol námietku zaujatosti aj člen senátu 6To sudca JUDr. Marián Jarábek, pričom posledná členka senátu 6To JUDr. Katarína Stanislavská je vylúčená z vykonávania úkonov trestného konania v danej trestnej veci priamo zo zákona (§ 31 ods. 3 Tr. por.). Z rovnakého dôvodu ako predseda senátu 6To vzniesli námietku zaujatosti aj ďalší sudcovia trestnoprávneho kolégia, a to JUDr. Daniela Šramelová, JUDr. Janka Klčová, JUDr. Vladimír Tencer a JUDr. Ján Mihal. Vec bola následne predložená na vyjadrenie aj sudcom z iných kolégií Krajského súdu v Trnave, pričom 14 z nich vyslovili svoju zaujatosť pre pomer k matke odsúdeného, 9 z nich sa necítili byť zaujatí a jeden sudca (JUDr. Jozef Mačej) sa nevyjadril zákonom predpísaným spôsobom.

Z uvedeného dôvodu predseda Krajského súdu v Trnave JUDr. Anton Jaček 17. júna 2015 predložil trestnú vec odsúdeného P. W. Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky s návrhom na jej odňatie a prikázanie inému krajskému súdu.

V tejto súvislosti treba povedať, že senát 5T Najvyššieho súdu Slovenskej republiky už v minulosti posudzoval o identický návrh predsedu Krajského súdu v Trnave týkajúci sa odsúdeného P. W. (vtedy sa rozhodovalo o zmene spôsobu výkonu trestu odňatia slobody), a to uznesením z 30. januára 2014, sp. zn. 5 Ndt 2/2014.

Najvyšší súd Slovenskej republiky teda opätovne preskúmal návrh predsedu Krajského súdu v Trnave na odňatie veci Krajskému súdu v Trnave a jej prikázanie inému krajskému súdu, vyjadrenia sudcov Krajského súdu v Trnave, ako aj obsah súdneho spisu a zistil, že ani tento návrh nespĺňa zákonom požadované podmienky.

Podľa § 23 ods. 1 Tr. por. z dôležitých dôvodov môže byť vec príslušnému súdu odňatá a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa; o odňatí a prikázaní rozhoduje súd, ktorý je obom súdom najbližšie spoločne nadriadený.

Podľa čl. 48 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky **nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi.**

Ide o významnú ústavnú zásadu, ktorú treba dôsledne zachovávať, to znamená brať ju do úvahy aj pri rozhodovaní o návrhoch na odňatie a prikázanie vecí príslušnému súdu podľa § 23 Tr. por.

Odňatie a prikázanie vecí podľa § 23 Tr. por. je výnimkou z vyššie uvedenej ústavnej zásady.

Dôležité dôvody v zmysle § 23 Tr. por. môžu byť dôvody, ktoré zabezpečujú neustranné a zákonné prerokovanie vecí, náležité zistenie skutkového stavu potrebného na rozhodnutie, ako aj uplatnenie všetkých do úvahy prichádzajúcich základných zásad trestného konania.

Medzi dôležité dôvody na odňatie a prikázanie vecí v zmysle § 23 Tr. por. patrí aj **vylúčenie všetkých sudcov príslušného súdu z rozhodovania.**

Podľa § 31 ods. 1 Tr. por. z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca alebo prísediaci sudca, prokurátor, policajt, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník, asistent prokurátora a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosť o nezaujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi a splnomocnencom, alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

Dôvody možného vzniku pochybností uvedených v § 31 ods. 1 Tr. por. sú uvedené taxatívne. Spočívajú v okolnostiach, ktoré charakterizujú pomer úradnej osoby k prejednávanej veci, alebo pomer úradnej osoby k osobám, ktorých sa úkon priamo dotýka, prípadne ich splnomocnencom a obhajcom.

Nestrannosť je neodmysliteľným atribútom pojmu súd. Nestrannosť sa obyčajne definuje ako neprítomnosť predsudku (zaujatosti). Možno rozlišovať subjektívny prístup, ktorý sa pokúša zistiť, čo si sudca myslel **pro foro interno**, a objektívny prístup, pri ktorom sa skúma, či sudca poskytuje dostatočné záruky, aby sa vylúčili akékoľvek pochybnosti

v tomto smere. Aplikujúc tento prístup potom rozlišujeme nestrannosť **subjektívnu** (konkrétne) a nestrannosť **objektívnu alebo štrukturálnu** (abstraktnú).

Subjektívna nestrannosť sa prezumuje, až kým nie je preukázaný opak, pričom spravidla sa posudzuje podľa správania sa sudcu.

Objektívna nestrannosť sa neposudzuje podľa subjektívneho stanoviska sudcu, ale podľa objektívnych symptómov. Sudca môže subjektívne rozhodovať absolútne nestranne, ale napriek tomu jeho nestrannosť môže byť vystavená oprávneným pochybnostiam so zreteľom na jeho štatút či funkcie, ktoré vo veci vykonával.

Práve tu sa uplatňuje teória zdania, podľa ktorej **nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť v očiach strán, a predovšetkým obvineného.**

V posudzovanej veci iba sudcovia trestnoprávneho kolégia zo senátov 3To, 5To a 6To Krajského súdu v Trnave vzniesli námietku zaujatosti z dôvodu, že matkou odsúdeného P. W. je ich bývalá kolegyňa, ktorá pred odchodom do dôchodku pracovala tiež na trestnoprávnom kolégiu.

I keď zákon v § 31 ods. 1 Tr. por. spája vylúčenie sudcov z prejednávania a rozhodovania vo veci nielen so skutočne preukázanou zaujatosťou, ale aj vtedy, ak možno mať čo i len pochybnosť o ich nezaujatosti [vid' tiež zásady prijaté judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorých spravodlivosť nielenže musí byť poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná ("justice must not only be done, it must also be seen to be done")], nemožno prehliadať, že rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa § 30 ods. 1 Tr. por. predstavuje výnimku z významnej ústavnej zásady, že nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky).

Vzhľadom na to možno vylúčiť sudcu z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci len celkom výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, ktoré mu zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom objektívne, nezaujato a spravodlivo.

Preto k vylúčeniu sudcov z prejednávania a rozhodovania veci môže dôjsť len vtedy, keď ich vzťah k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom dosiahne takú intenzitu, že nebudú schopní nezávisle a nestranne rozhodovať.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v tejto súvislosti poukazuje na tú skutočnosť, že sudca je pri výkone svojej funkcie nezávislý a zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy je povinný vykladať podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia v zmysle § 2 ods. 2 zák. č. 385/2000 Z. z. v znení zmien a doplnkov a je povinný prejsť a rozhodnúť všetky veci, ktoré mu boli pridelené v súlade s platným rozvrhom práce súdu.

Podľa § 32 ods. 1 Tr. por. ak z dôvodov uvedených v § 31 ods. 1 oznámi svoju zaujatosť sudca alebo prísediaci, o vylúčení rozhodne nadriadený súd v senáte. **O vylúčení sudcu odvolacieho súdu alebo dovolacieho súdu rozhodne iný senát tohto súdu.**

Obsah tohto práva a povinnosti je základným pilierom výkonu funkcie sudcu, keď výnimky môžu vyplývať len z naplnenia zákonných predpokladov, ktoré však v posudzovanom prípade bude povinný preskúmať iný senát Krajského súdu v Trnave, a to prípadne pozostávajúci aj zo sudcov z iných kolégií.

Keďže Najvyšší súd Slovenskej republiky **nezistil splnenie zákonných podmienok na vylúčenie všetkých sudcov krajského súdu** a tým zároveň aj splnenie zákonných podmienok na odňatie a prikázanie veci, rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 24. júna 2015

JUDr. Juraj K l i m e n t, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Gabriela Protušová